

УДК 330.143

Т. І. Долішня

*кандидат економічних наук, доцент**Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу**e-mail: tanjadolishnja@gmail.com*

КОНТРОЛІНГ ТА УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК: СУТНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ

Здійснення підприємницької діяльності в нестабільному економічному середовищі обумовлює потребу вдосконалення управлінських систем шляхом застосування ефективних інструментів для збільшення прибутку, зростання вартості підприємства тощо. Саме тому намагатимемося розкрити сутність понять контролінгу та управлінського обліку через призму подальшого розвитку інформаційного забезпечення менеджменту.

Аналіз економічних літературних джерел показав, що наукові підходи дослідників, щодо сутності контролінгу і управлінського обліку, можна згрупувати за такими трьома напрямками:

- перший – за суттю поняття контролінг і управлінський облік є однаковими [1,5];

- другий – це інші погляди, зокрема, управлінський облік є складовою контролінгу [6], управлінський облік та контролінг є складовими бухгалтерського обліку [3], концепції контролінгу розвинули основи управлінського обліку тощо;

- окремо виділяємо групу науковців, що заперечують існування цих відокремлених наукових дисциплін [4].

Трактування контролінгу, як синтезу елементів обліку, аналізу, контролю, планування, реалізація яких забезпечує вироблення різних підходів при здійсненні оперативного і стратегічного управління процесом для досягнення кінцевих цілей та результатів діяльності підприємства, по суті, збігається з визначенням управлінського обліку в англосаксонській літературі [1,6].

Зазначимо, що при організації контролінгу завдання, пов'язані з обліком, формулюються залежно від того, яку концепцію контролінгу (німецька та американська) поставлено в його основу [7].

Облік відіграє надзвичайно важливу роль в інформаційному забезпеченні процесу управління підприємством, оскільки слугує базою для формування фінансової та управлінської звітності, тобто є основним постачальником економічної інформації про його господарську діяльність. Він є ланкою, яка поєднує господарську діяльність підприємства та осіб, які приймають відповідні рішення. Менеджери всіх рівнів спілкуються між собою за допомогою облікової інформації. Більше того, розуміючи оприлюднену облікову інформацію, вони вирішують чи можна довіряти партнеру при укладанні ділового договору [2].

Якщо підприємство має потребу в певній інформації додатково до обов'язкового бухгалтерського обліку, воно може створити таку інформаційну систему і дати їй будь-яку назву: «контролінг», «внутрішньогосподарський облік», «управлінський облік» та ін. [1].

Таким чином, можемо зробити такі висновки, по-перше, сутність понять управлінського обліку і контролінгу є однаковою; по-друге, управлінський облік є підсистемою бухгалтерського обліку; по-третє, потрібно вдосконалювати бухгалтерський облік, який є основою інформаційного забезпечення управління,

© Долішня Т. І., 2017

шляхом розробки теоретико-методичного підґрунття глобальної системи обліку (Global Accounting System), тобто системи збирання, обробки, перетворення та надання зовнішнім і внутрішнім користувачам доречної та своєчасної інформації про минулі та майбутні господарські операції підприємства з урахуванням можливого впливу як внутрішніх так і зовнішніх чинників.

Список бібліографічних посилань (References)

1. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник. К. : Лібра, 2003. 704 с.
2. Долішня Т. І., Кецман О. В. , Бринецька Т. В. Облік як інформаційне підґрунття для прийняття управлінських рішень. *Теорія та практика стратегічного управління розвитком галузевих і регіональних суспільних систем: III Всеукр. наук.-практ. конф. : зб. матеріалів, 21-22 жовтня 2011.* Івано-Франківськ, 2011. С. 109–111.
3. Пушкар М. С. Тенденції та закономірності розвитку бухгалтерського обліку в Україні (теоретико-методологічні аспекти) : монографія Тернопіль: Економічна думка, 1999. 421 с.
4. Соколов Я. В. Управленческий учет: миф или реальность? *Бухгалтерский учет.* 2000. №18.
5. Сопко В. В. Бухгалтерський облік в управлінні підприємством : навч. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 526 с.
6. Сухарева Л. А., Петренко С. Н. Контроллинг – основа управления бизнесом. К. : Эльга: НикаЦентр, 2002. 208 с.
7. Хан Д. Планирование и контроль: концепция контроллинга : пер. с нем. / под. ред. и с предисл. А. А. Турчака, Л. Г. Головача, М. Л. Лукашевича. М. : Финансы и статистика, 1997. 758 с.

Одержано 28.11.2017